

WWF

1/2023

Kort och gott på svenska

LÅT OSS VÄRNA OM NATUREN

I början av april väljer finländarna 200 riksdagsledamöter som ska besluta om våra gemensamma frågor under de kommande fyra åren. De beslutsfattare som blir valda bär ett stort ansvar för att stoppa naturförlusten.

Den framtida regeringen måste åta sig att genomföra EU:s strategi för biologisk mångfald, spendera en procent av bruttonationalprodukten på naturåtgärder och att främja naturvård globalt, eftersom en välmående miljö också är en människorättsfråga. Dessutom måste Finland investera i att stödja växtbaserad livsmedelsproduktion, innovation och export.

Våren 2019 fick det nuvarande regeringsprogrammet beröm av miljöorganisationerna. Nästa regeringsprogram måste dock vara ännu mer ambitiöst än det föregående. Det är särskilt viktigt att se till att programmet genomförs. Den nuvarande regeringen misslyckades med att fatta många av de nödvändiga besluten, och alltför ofta stod ord och handlingar i strid med varandra.

Jag har arbetat som generalsekreterare i WWF Finland i 13 år – under tre riksdagsval – och jag kan försäkra er att vi i vår har agerat som naturens intressebevakare med oöverträfflig handlingskraft: vi har bland annat träffat kandidater, partier och ministeriernas ledning ansikte mot ansikte, intervjuat partiordförande i en valutfrågning på miljötemat tillsammans med Helsingin Sanomat, Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra och Finlands Näringsliv EK, och deltagit i anordnandet av en demonstration med miljötema i Helsingfors.

Bollen ligger nu hos dig, bästa väljare. När du ger din röst, värna om naturen och skriv numret på en kandidat som tar hänsyn till naturen i beslutsfattandet. Du kan komma igång till exempel genom att kolla in partiernas ställningstaganden kring miljön på vår webbplats.

Naturen är grunden för allt vårt välbefinnande, kanske den allra viktigaste av våra gemensamma angelägenheter, och det är hög tid att beslutsfattandet om naturen också blir en del av politikens kärna.

Liisa Rohweder
generalsekreterare, WWF Finland

Ge din röst till NATUREN

TEXT NOORA JUSSILA • ILLUSTRATION KATRI VIRTALAAKSO

Det är mycket som står på spel i riksdagsvalet i vår. Att rösta på en naturvänlig kandidat är viktigare nu än kanske någonsin. Vilka frågor ska den framtida regeringen besluta om?

Finland har förbundit sig till att stoppa naturförlusten fram till år 2030. Vi är sju år ifrån målet, och mer än hälften av den tiden passerar i händerna på de beslutsfattare som väljs in i riksdagen i vår.

Målet att stoppa naturförlusten är ambitiöst, men inte alls omöjligt. Det är livsviktigt för naturens framtid och oss människor, eftersom en välmående natur är grunden för allt mänskligt välbefinnande. Som stöd för väljarna och påminnelse för politikerna har vi sammanställt beslut som är viktiga för naturen och som kan förhindra naturförlusten.

Finländsk skogsnatur måste räddas

Flest utrotningshotade arter i Finland finns det i skogarna, där till och med 833 arter är utrotningshotade. Antalet utrotningshotade skogsarter har ökat under de senaste decennierna och fortsätter att öka om vi inte ändrar

vårt sätt att använda skogen.

Den biologiska mångfalden i skogsnaturen hotas av ensidiga skogsvårdsmetoder, brist på röträd i ekonomiskogarna samt kalhyggen och dikningar. Det snabbaste och mest effektiva sättet att hjälpa den finländska skogsnaturen är att omedelbart skydda alla gamla skogar i naturtillstånd som finns på statens marker.

WWF har tillsammans med andra miljöorganisationer redan regelbundet framfört detta skydds krav för den tidigare regeringen, och nu börjar det bli bråttom med besluten. Det är absurt att staten i Finland ständigt avverkar gamla, värdefulla skogar på sin egen mark, samtidigt som den köper upp liknande skogar från privata marker för att skydda dessa. Dessutom är skogsinformation om statens marker inte öppet tillgänglig för alla, vilket innebär att effektiviteten av det planerade

skyddet inte kan bedömas i omfattande utsträckning förrän ett beslut har fattats. En gammal skog eller dess arter kan inte längre återställas efter att skogen huggits ner.

Privata skogsägare kan också erbjuda sina skogar frivilligt som skyddsobjekt genom METSO-programmet. I detta fall betalar staten en ersättning till skogsägaren för att skydda skogar som uppfyller kriterierna. Tillräcklig finansiering måste garanteras i den framtida regeringens budget för skyddsprogram som METSO, som redan har visat sig fungera.

Kontinuerlig beståndsvård bör införas som huvudsaklig skogsvårdsmetod, eftersom träd i alla åldrar och storlekar då får stå kvar i skogen efter avverkningen. Då ser och känns skogen fortfarande som en skog, både för människor och andra arter. incitamentsystem för skogsbruket (METKA) bör därför inriktas på att främja metoder i kontinuerlig beståndsvård och öka naturvärdena i ekonomiskogarna.

Internationella avtal visar rätt riktning – låt dem inte urvattnas i Finland

År 2020 antog EU en strategi för biologisk mångfald vars syfte är att stoppa naturförlusten till år 2030 och därefter att öka den biologiska mångfalden. De ambitiösa målen ska uppnås genom att både skydda och återställa naturen. Liksom andra EU-länder har Finland förbundit sig till strategin. WWF anser att det är viktigt att de skyddsförpliktelser som fastställs i internationella avtal genomförs på ett ambitiöst sätt i hemlandet.

Det är fint att vi har ett antal frivilliga program för att förbättra naturtillståndet som bevisligen fungerar. Utöver METSO-programmet är HELMI-programmet som främjar den biologiska mångfalden och NIOUSU-programmet som hjälper utrotningshotade vandringsfiskar allmänt accepterade. Den kommande regeringen bör göra dem till permanenta naturvårdsverktyg och mångdubbla deras finansiering.

Återställandet av naturen ger arbete i Finland

Mot slutet av år 2022 var EU:s förordning om restaurering av natur föremål för en hel del offentlig debatt. Att återställa naturen handlar i grund och botten om att kompensera för den skada som människan redan har orsakat – det kan till exempel vara att bygga våtmarker eller återställa myrnatur. I allmänhet var motståndarna särskilt oroade över prisslappen för restaureringen: Enligt EU-kommissionen kostar restaureringen i Finland cirka 900 miljoner euro om året, vilket motsvarar cirka 0,39 procent av Finlands bruttonationalprodukt.

– Mindre uppmärksamhet ägnades åt det faktum att varje euro som spenderas på restaureringar blir kvar i Finland och sysselsätter personer som planerar och genomför åtgärder i regionerna. Att riva fördämningar sysselsätter till exempel entreprenörer under flera års tid. Dessutom är

restaureringsåtgärderna till stor del sådana som Finland redan gör, eller som vi måste göra i alla fall, säger **Jari Luukkonen**, WWF:s naturskyddschef.

Ett exempel på en konkret och effektiv återställning är rivningen av dammar som är obetydliga för energiproduktionen. Ett färskt exempel kan hittas i Hiitolanjoki, där WWF har deltagit i rivningen av dammarna i vid forsarna Lahnasenkoski och Kangaskoski. Effekterna av att riva dessa dammar har förvånat även experterna: Stora utrotningshotade saimenlaxar simmade till den återställda Lahnasenkoski nästan omedelbart efter att vattnet fick strömma fritt igen. I Kangaskoski var i sin tur den första leken efter rivningen så framgångsrik att ett liknande stort antal fiskyngel inte hade uppmätts någon annanstans tidigare.

Att riva dammarna längs forsarna i Palokki skulle skapa sysselsättning och återuppliva de utrotningshotade laxbestånden

Ett stort restaureringsbeslut för nästa regering gäller forsarna i Palokki i Heinävesi. Palokki, som består av nio forsar, var en gång i tiden den längsta enhetliga forsträckan i Södra Finland. År 1962 dämdes forsarna upp och sedan dess har laxfiskbestånden i Saimen och Vuoksen blivit avsevärt mer utrotningshotade.

Att riva skulle bli Finlands största dammrivningsprojekt för att förbättra fiskarnas livskraft och ett av de största projekten för att återställa vattendrag inom EU. Projektet skulle medföra planerings-, övervaknings- och entreprenadarbete i området under flera år, och efter att projektet avslutats skulle det skapas utmärkte möjligheter för turism-, fiske- och fritidsaktiviteter i området.

Finländska vandringsfiskar såsom lax, öring, ål och vandringsik är alla utrotningshotade. På samma sätt är forsarna som livsmiljö utrotningshotade. Den främsta orsaken till detta är dammar och andra vandringshinder som det fortfarande finns tusentals av i Finland.

En procent av bruttonationalprodukten till naturen

Både Naturpanelen som består av oberoende vetenskapliga experter och flera miljöorganisationer, inklusive WWF, kräver att den framtida regeringen betalar en procent av bruttonationalprodukten till naturen.

Det finns ont om pengar. Inför valet har finländarna talat om social- och hälsovårdssektorns svåra situation, energikrisen och de säkerhetsproblem som kriget i Ukraina medfört. Många människor är oroade över den egna eller närståendes ekonomiska situation. Tyvärr framskrider naturförlusten och klimatkrisen nu i en så snabb takt att arbetet med att stoppa dem inte kan skjutas upp till bättre ekonomiska tider.

– När naturförlusten och klimatförändringen accelererar för de med sig nya och ännu större bekymmer, så det är inte ett alternativ att vänta på bättre ekonomiska tider och sedan ta itu med åtgärder för

naturens bästa. Naturen är grunden för hela vårt välbefinnande, och om vi misslyckas med att stoppa naturförlusten får detta allvarliga konsekvenser för människorna. En välmående natur har också definierats som en mänsklig rättighet och ansvarstagande politiska beslutsfattare tar hand om detta, säger **Liisa Rohweder**, generalsekretärare för WWF Finland.

Ett sätt att hitta finansiering för naturen i en pressande ekonomisk situation är att avveckla och omdirigera understöd som är skadliga för miljön. WWF har beställt en utredning från konsultföretaget Gaia som visar att mängden miljöskadliga stöd inte har förändrats nämnvärt på tio år. Trots ambitiösa miljömål uppgår de fortfarande till mer än 3,6 miljarder euro.

Ungefär en tredjedel av de miljöskadliga understöden går till transport-, energi- samt jord- och skogsbrukssektorerna. Under den föregående regeringsperioden ökade understöden för den gröna omställningen i viss mån, men understöden som är skadliga för miljön minskade inte. Enligt WWF är det ohållbart att använda offentliga medel för att finansiera både projekt i den gröna omställningen och miljöskadlig verksamhet samtidigt.

Finland som förebild för världen

Finland har profilerat sig internationellt som en förespråkare för mänskliga rättigheter och fred, och under den kommande regeringsperioden är det viktigt att Finland strävar efter att främja en mångsidig och hälsosam miljö vid de internationella förhandlingsborden och att lyfta klimatets och miljöns roll i säkerhetspolitiska diskussioner. En ren, hälsosam och hållbar miljö utlystes som en global mänsklig rättighet år 2022. Till exempel erkänner Nato klimatförändringen som ett betydande säkerhetshot i sin strategi.

Finland måste fortsätta att spela en aktiv internationell roll som föregångare i klimat- och naturfrågor. För att infria denna roll krävs att målen i internationella klimat- och naturavtal genomförs både internationellt och nationellt. Finland måste inte bara förbli en pionjär i festtalen, utan vi måste föregå med gott exempel och utöka vår skyddsytta till 30 procent. Dessutom måste Finland ta globalt ansvar, vilket innebär att öka och vägleda Finlands finansiering för utvecklingssamarbete, särskilt när det gäller att skydda den biologiska mångfalden och anpassa sig till klimatförändringarna i utvecklingsländerna.

Naturen kan inte rösta – därför måste du göra det

Finlands natur kan bara skyddas i Finland och det är vårt ansvar att bevara vår unika nordliga natur för kommande generationer.

Eftersom naturen inte kan rösta, behöver den din hjälp i detta val. Därför ber vi dig: ta reda på hur din kandidat tänker stå på naturens sida och rösta på den kandidat som naturen skulle rösta på. ■

Nya

FRAMGÅNGAR

Tack för ditt stöd! Dessa aktuella framgångar skulle inte vara möjliga utan våra stödjare och vårt långsiktiga naturskyddsarbete. Fler framgångshistorier hittar du på wwf.fi/suojelusaavutukset

© REX LU / WWF

FN:s konferens om biologisk mångfald nådde en historisk överenskommelse

I december slutade FN:s konferens om biologisk mångfald positivt för naturen, när nästan 200 länder nådde en överenskommelse om nya internationella mål för att stoppa naturförlusten. Regeringarna måste stoppa naturförlusten och stärka naturens tillstånd till år 2030. Ett av de viktigaste resultaten under konferensen är ländernas åtagande att bevara 30 procent av jordens land-, inlandsvattens- och havsområden under de kommande sju åren. Andra framgångar var målen att ta hänsyn till jämställdhet mellan könen och generationsövergripande jämställdhet, mänskliga rättigheter och ursprungsbefolkningarnas och lokalsamhällellas rättigheter för att skydda den biologiska mångfalden. Vi deltog i förhandlingarna som en del av den finska delegationen.

© SEPPÖ KERÄNEN / WWF

© CHRIS RATCLIFFE / WWF-UK

EU förbjuder produkter som orsakar avskogning

I slutet av förra året nåddes en överenskommelse i EU om avskogningslagen. I framtiden får produkter som orsakar avskogning inte längre komma in på EU-marknaden: företagen måste kunna bevisa att ingen avskogning har skett i produktionskedjan och dessutom blir produkter med avskogningsrisk föremål för årliga stickprovskontroller. Vi har i stor utsträckning påverkat skogslagen under dess beredning.

© ISMO MARTTINEN / WWF

Saimenvikarbeståndet har vuxit

Forststyrelsen publicerade i november förra året en ny uppskattning av saimenvikarbeståndet, enligt vilken vikarbeståndet har ökat med 10 individer. Enligt uppskattningen lever nu mellan 430–440 saimenvikare i Saimen. Tillväxten av sälpopulationen är ett bevis på att man kan uppnå resultat i naturvården, men arbetet kräver uthållighet. Vi skyddar den starkt hotade saimenvikaren genom att till exempel bygga hjälpdrivor, kommunicera om hotet som orsakas av nätfiske, påverka beslutsfattandet och stödja forskningen.

Rekordantal fjällrävar föddes

I Norge, Sverige och Finland säkerställdes totalt 164 fjällrävsbon förra sommaren. Ett bo fanns i fjällområdet i Enontekis, där det föddes en kull för första gången sedan år 1996. Förra året var ett rekordår för fortplantningen även i Sverige och Norge, och man konstaterade totalt 762 fjällrävsungar i tre länder. Fjällräven är fortfarande akut hotad i Finland och i Norge och Sverige är den starkt hotad och därför behöver fjällräven skyddas i fortsättningen. Vi engagerar oss bland annat i naturvårdsarbetet genom att stödja underhållet av foderstationer för fjällrävar i Fjäll-Lappland.

Är din information uppdaterad?

Kontrollera att dina kontaktuppgifter är uppdaterade för att säkerställa att du får dina faddersnyheter per e-post och WWF-tidningen antingen elektroniskt eller per post. Du kan ändra eller komplettera dina uppgifter på adressen wwf.fi/tukijapalvelu.

Stödjarservice

Telefon: 040 192 3112, vardagar kl. 9–16

E-post: donator@wwf.fi

Adress: WWF Finland, stödjarservice, Fågelviksgatan 10, 00500 Helsingfors

wwf.fi/kummipalvelu

Donationskonto: FI41 1572.3000.0111.89
BIC (Swift) NDEAFIHH

© ANU-PEKKA SIMONEN / WWF

Vi ringer till en fadder!

I telefonen svarade Pia, som varit allmän fadder i över ett år, Klimatfadder i 3 år och Saimenvikarfadder i 4 år.

Vad fick dig att bli fadder? ”En oro över hela jordens tillstånd, om naturen samt andra djur och människor. Jag ville kunna påverka på något sätt för att stoppa naturförlusten.”

Du har flera fadderskap, varför just dessa mål? ”Naturen har alltid varit viktig för mig och jag har älskat djur ända sedan jag var barn. En dokumentär som jag tittade på som barn visade hur man jagar säl och det gav mig en usel känsla – så att skydda saimenvikaren är kanske därför en personlig fråga för mig.”

Vad är din favoritsak att göra i naturen? ”Jag bor i Helsingfors centrum så jag följer mestadels med stadsnaturen. Jag blir jätteglad av att se hur växter sticker ut även på ställen där man inte antar att de växer eller där de inte får växa. Det berättar om växternas kraft och påminner oss om vad vi i slutändan lever av.”

© MEREDITH LIHTONEN

ELEVERNA VID INTERNATIONELLA SKOLAN I HELSINGFORS SKYDDAR SAIMENVIKAREN

Elever i årskurs två vid internationella skolan i Helsingfors har studerat vad utrotning och utrotningshotade djur betyder och hur man kunde hjälpa arter. Som mål för hjälpen valdes den starkt hotade saimenvikaren. De uppfinningsrika eleverna gjorde bokmärken

och affischer och samlade ihop magnifika 441 euro med försäljningen. De små naturvårdarna donerade de medel som de hade samlat in till skyddsarbetet för saimenvikaren i WWF.

Tarja Hakala som är direktör för privat medelsankaff-

ning vid WWF besökte skolans elever. Hon tog med sig färsknyheter om skyddsarbetet för saimenvikaren och tog emot en donation i form av en stilig check. Ett stort tack till Helsingfors internationella skola för att ni stödjer skyddsarbetet för saimenvikaren!

TA EN TITT I BUTIKEN!

GENOM ATT KÖPA WWF-PRODUKTER STÖDER DU VÅRT ARBETE FÖR NATUREN.

Mjuk Panda-huvtröja tillverkad av återvunnet material

Panda-huvtröjorna är tillverkade av 70 procent återvunnen bomull och 30 procent återvunnen polyester. Att återanvända material som redan finns är ett bra val för miljön. Köp huvtröjan: kauppa.wwf.fi/harmaa-panda-huppari

© EMMI KARHAHO / WWF

Tredubbelchans att få huvudvinsten i Norppa-lotteriet!

I det traditionella Norppa-lotteriet delas i år ut tre presentkort värda 10 000 euro till S-gruppen. Även om huvudvinsten inte skulle träffa dig, skulle en vinst av Helkamas elcykel eller ett Finnkino-biljettpaket definitivt ge en uppsving till våren. Förutom dessa toppriser väntar

mer än 84 000 andra vinster i lotteriet! Bäst av allt så skyddar du saimenvikaren och den finska naturen genom att delta i utlottningen. Om lotterna inte hamnat i din brevlåda kan du delta på adressen: wwf.fi/norppa-arpajaiset.

